

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

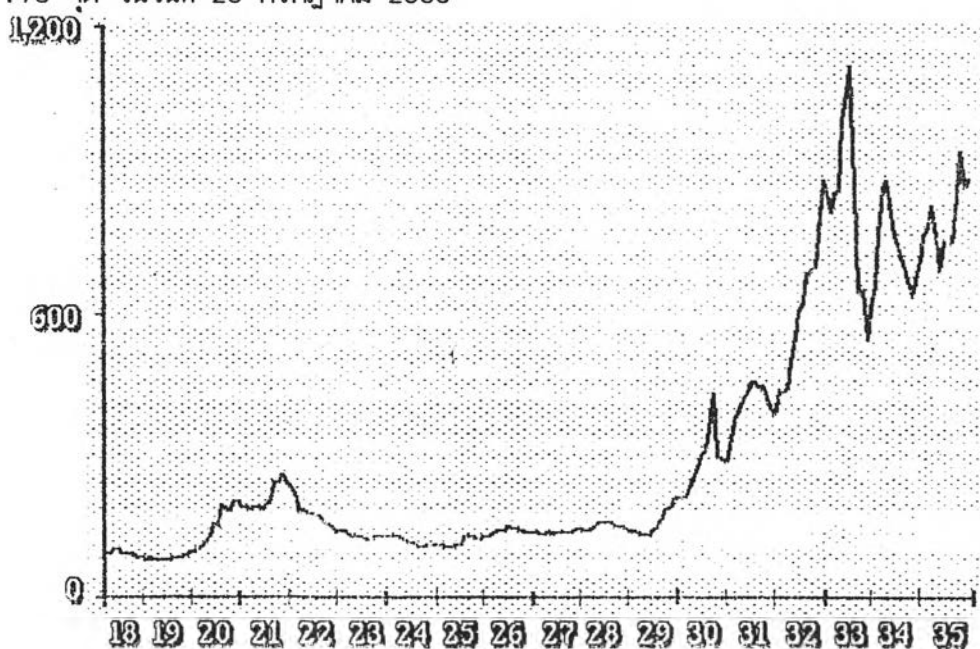
ในยุคที่ INFORMATION TECHNOLOGY หรือความหมายในภาษาไทยคือ เทคโนโลยีสารสนเทศหรือเทคโนโลยีทางการสื่อสาร ซึ่งหมายถึงการใช้อุปกรณ์ เครื่องมือและวิธีการในการจัดการกับข้อมูลข่าวสารอย่างมีประสิทธิภาพ (GRAHAM TAYLOR, 1988) ได้รับการพัฒนามากขึ้นและทำให้โลกก้าวเข้าสู่ยุคสมัยแห่งการสื่อสารที่มีผู้เรียกขานยุคสมัยใหม่นี้แตกต่างกันออกไปว่า Information Age, Space Age, Electronic Era, Post-Industrial Society หรือ S.T.R. (Scientific-Technological Revolution) นี้คงไม่มีใครปฏิเสธได้ว่าเทคโนโลยีสารสนเทศได้เข้ามามีบทบาทในโลกและชีวิตของเราแล้วอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ การก้าวหน้าของเทคโนโลยีการสื่อสารในปัจจุบัน อยู่ในยุคสมัยที่ L.H.Harms (1980) กล่าวไว้ว่าเป็นยุคของการจัดระเบียบใหม่ทางการสื่อสาร (ค.ศ. 1970-ค.ศ. 2020) ซึ่งเป็นการสื่อสารที่มีขอบเขตรอบคลุมทั่วโลก ทรัพยากรการสื่อสารควรมีอย่างมหาศาล และมนุษย์มีสิทธิที่จะใช้ทรัพยากรเหล่านั้นสื่อสาร ได้ต่อกัน และเปิดโอกาสให้มีการมีส่วนร่วม ในขณะเดียวกันในแง่ของการพัฒนาทางเทคโนโลยีนั้น นับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1980 เป็นต้นมา โลกตกอยู่ในยุคเทคโนโลยีระดับสูงและปฏิเสธอุตสาหกรรม อันเป็นยุคของการพัฒนาเข้าสู่ยุคอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์ มีวงจรไฟฟ้าเป็นปัจจัยสำคัญ Personal Computer สามารถเชื่อมต่อกับศูนย์คอมพิวเตอร์ของธนาคาร ร้านค้าและหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อติดต่อกันได้อย่างรวดเร็ว ระบบโทรศัพท์กลายเป็นระบบ Fiber Optic แทนระบบเส้นลวดทองแดง โดยมีขนาดเพียงเท่าเส้นผมและสามารถนำข้อมูลที่เข้ารหัสเป็นพลังงานแสง ถ่ายทอดไปยังผู้รับสารได้อย่างรวดเร็ว และบรรจุปริมาณข่าวสารได้มากมาย

ความก้าวหน้าอย่างรวดเร็วทางเทคโนโลยีด้านสารสนเทศดังกล่าวได้ส่งผลให้การดำเนินธุรกิจต่าง ๆ มีความคล่องตัวมากขึ้นในทุก ๆ ด้าน จากความสามารถของการติดต่อสื่อสารที่ทำได้รวดเร็ว ฉับไว ทันเหตุการณ์ ทำให้ธุรกิจแทบทุกแขนงหันมาให้ความสนใจกับการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงานและเพิ่มผลผลิตให้กับธุรกิจของตน

ในบรรดาธุรกิจต่าง ๆ ที่ความรวดเร็วทันเหตุการณ์เป็นปัจจัยสำคัญต่อการดำเนินงาน และการปฏิบัติภารกิจต่าง ๆ นั้น ธุรกิจหลักทรัพย์ นับเป็นธุรกิจหนึ่งที่ต้องอาศัยความฉับไวของข้อมูลข่าวสาร และเป็นธุรกิจที่ได้รับการจับตามองมากที่สุดธุรกิจหนึ่งในการมุ่งขยายตลาดบริการด้านอุปกรณ์การสื่อสาร เนื่องจากความรวดเร็วฉับไวของข้อมูลมีส่วนสำคัญต่อการตัดสินใจซื้อขายหลักทรัพย์

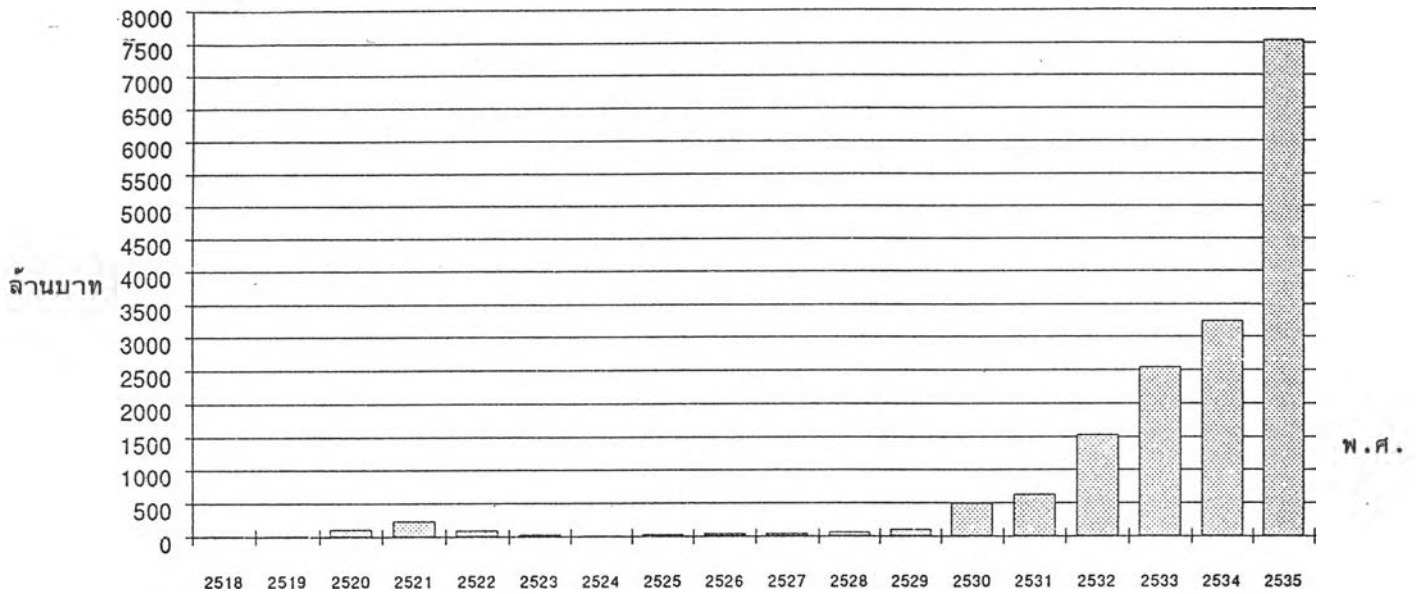
ศูนย์กลางที่ทำหน้าที่ซื้อขายหลักทรัพย์ในปัจจุบัน คือตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งก่อตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พ.ศ.2517 โดยเป็นนิติบุคคลที่ดำเนินงานโดยไม่แสวงหากำไร ปัจจุบัน ตลาดหลักทรัพย์ฯดำเนินงานภายใต้พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535 โดยมีคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ หรือคณะกรรมการ ก.ล.ต. ซึ่งตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติดังกล่าวเป็นผู้ควบคุมดูแล (ดูภาคผนวก

ด้วยการให้ความสำคัญของภาครัฐบาลและ เอกชนรวมทั้งการพัฒนาการดำเนินงานของตลาดหลักทรัพย์ฯ ทำให้ตลาดหลักทรัพย์ฯ มีการเจริญเติบโตมากขึ้นในทุก ๆ ด้าน ระดับราคาของหุ้นที่ซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ฯ มีแนวโน้มที่ปรับตัวสูงขึ้น จากดัชนีราคาหุ้นตลาดหลักทรัพย์ฯ ที่ระดับ 100 เมื่อเปิดการซื้อขายครั้งแรกในวันที่ 30 เมษายน 2518 ได้ปรับตัวเพิ่มขึ้นสูงสุดถึง 1143.78 จุด ในวันที่ 25 กรกฎาคม 2533

กราฟแสดงดัชนีราคาหุ้นตลาดหลักทรัพย์ฯ (พ.ศ.2518-2535)

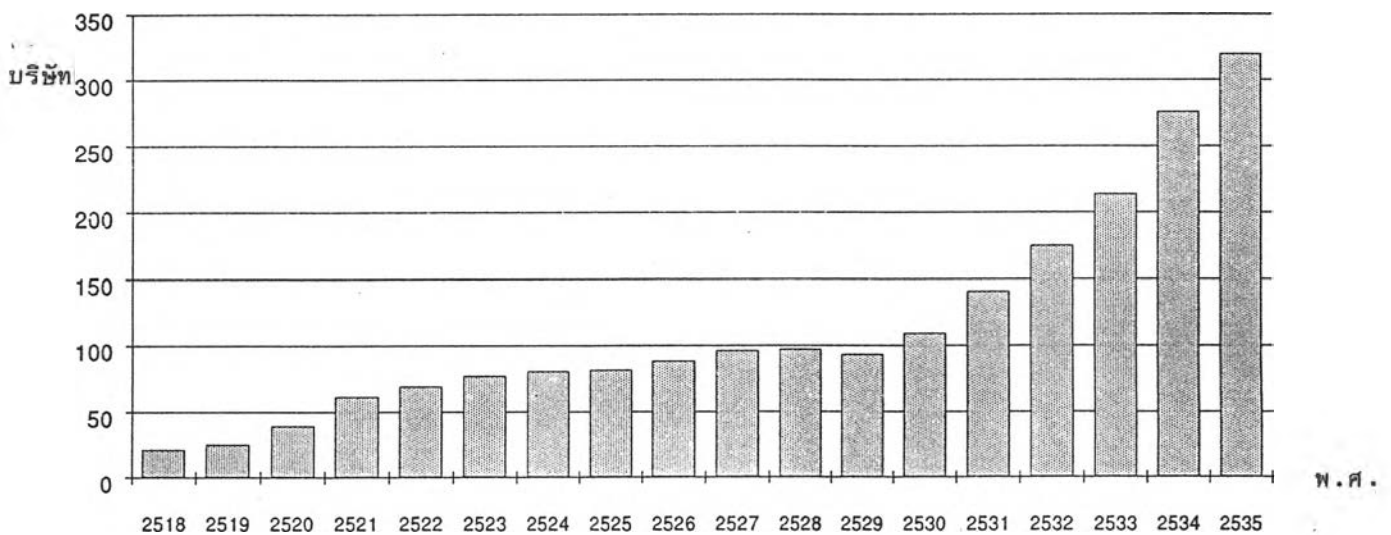
มูลค่าการซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์ฯ ได้เพิ่มสูงขึ้นจากเฉลี่ยวันละ 3.37 ล้านบาทในปี พ.ศ.2518 เป็น เฉลี่ยวันละ 7,530.66 ล้านบาท ในปี พ.ศ.2535

กราฟแสดงมูลค่าการซื้อขายหลักทรัพย์เฉลี่ยต่อวันในตลาดหลักทรัพย์ฯ (พ.ศ.2518-2535)

แผนภาพที่ 1.2

นอกจากนี้ ตลาดหลักทรัพย์ฯ ได้รับความสนใจจากกิจการและบริษัทต่าง ๆ เข้ามาจดทะเบียนเป็นบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ฯ เพิ่มขึ้นทุกปี นับตั้งแต่จำนวนเพียง 9 บริษัทในวันแรกของการซื้อขาย (ณ สิ้นปี 2518 มีจำนวน 21 บริษัท) เพิ่มเป็น 320 บริษัทเมื่อสิ้นปี 2535

กราฟแสดงจำนวนบริษัทที่เข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ฯ (พ.ศ.2518-2535)

แผนภาพที่ 1.3

ผลจากการเจริญเติบโตดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นจำนวนบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ฯ หรือ ปริมาณการซื้อขายหลักทรัพย์ที่เพิ่มสูงขึ้นหมายถึงจำนวนเงินหมุนเวียนของประเทศที่นำมาลงทุน ซื้อขายหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ฯ มากขึ้น ทำให้ตลาดหลักทรัพย์ฯ ต้องให้ความสนใจกับการเผยแพร่ ข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นต่อการตัดสินใจซื้อขายหุ้นมากขึ้น เนื่องจากผู้ลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ฯ จำเป็นอย่าง ยิ่งที่จะต้องใช้องค์ความรู้ที่สำคัญและมีประโยชน์ต่อการตัดสินใจที่รวดเร็ว และทันเหตุการณ์ ที่สำคัญคือ ความเท่าเทียมกันของข้อมูลของผู้ลงทุนซึ่งอยู่ในแต่ละภูมิภาคจะได้รับโดยพร้อมเพรียงกัน ไม่ก่อให้เกิดการได้เปรียบเสียเปรียบ นอกจากนี้ ยังต้องมีความฉับไวและรวดเร็วด้วย

วิจิตร อวิรุทธิ์ ได้ศึกษาถึงการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในตลาดหุ้นต่างประเทศว่า ตลาดหลักทรัพย์กรุงโตเกียว ซึ่งเป็นตลาดหุ้นที่พัฒนาระบบการทำงานทุกขั้นตอนด้วยอิเล็กทรอนิกส์ และเทคโนโลยีด้านการสื่อสารโทรคมนาคมที่ทันสมัยที่สุดแห่งหนึ่ง มีการให้ข้อมูลข่าวสารที่รวดเร็ว ถูกต้อง ก่อให้เกิดการตัดสินใจในการซื้อขายหลักทรัพย์ได้รวดเร็วขึ้น มีการกระจายข้อมูล ข่าวสารการซื้อขายหลักทรัพย์อย่างมีประสิทธิภาพ จะเห็นได้จากการที่ทั่วโลกได้รับรายงานการซื้อขายหลักทรัพย์จากตลาดหุ้นโตเกียวทันทีที่ตลาดปิด เนื่องมาจากระบบ MARKET INFORMATION SYSTEM ซึ่งใช้มาตั้งแต่ปี 2517 และให้ความสะดวกสบายทั้งแก่ผู้ปฏิบัติงานและผู้ที่ต้องการได้รับ ข้อมูลข่าวสาร ไม่ว่าจะเป็นโบรกเกอร์ สื่อมวลชน หรือผู้ลงทุนทั่วโลก

สำหรับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้นำเรื่องของการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร มาเป็นกิจกรรมหลักกิจกรรมหนึ่งในการดำเนินงาน โดยมุ่งที่จะจัดตั้งศูนย์ข้อมูลที่มีระบบ และมี ข้อมูลที่ครบถ้วน

การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของตลาดหลักทรัพย์นั้น ได้มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบและวิธีการ เป็นระยะ ๆ โดยเฉพาะเมื่อได้มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ โดยในระยะแรกที่ตลาด หลักทรัพย์ฯ ได้ใช้วิธีการเผยแพร่ในรูปแบบต่าง ๆ กันนั้น การเก็บข้อมูลยังไม่มีประสิทธิภาพด้าน ความถูกต้อง และการแพร่กระจายก็ยังไม่แพร่หลายและทั่วถึงมากนัก แต่เมื่อตลาดหลักทรัพย์ฯ ได้ นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ บัณฑิตดังกล่าวก็ได้รับการแก้ไข และทำให้การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ดังนั้น จึงเป็นที่น่าสนใจและทำการศึกษาว่า นโยบายในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาเพิ่มประสิทธิภาพในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของตลาดหลักทรัพย์ฯ นั้น เป็นอย่างไร มีขั้นตอน และวิธีการในการนำมาใช้อย่างไร รวมทั้งควรทำการศึกษาถึงปัญหา และอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ด้วยว่าเป็นอย่างไร นอกจากนี้ ยังควรศึกษาถึงแนวโน้มในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของตลาดหลักทรัพย์ฯ ในอนาคตด้วยว่าจะ เป็นไปในทิศทางใด เนื่องจากเทคโนโลยีการสื่อสารนั้นมีการพัฒนา ก้าวหน้าไปตลอดเวลา รวมทั้งลักษณะการใช้บริการข้อมูลก็อาจ เปลี่ยนไปด้วย เพื่อที่จะสามารถเชื่อมโยงข้อสรุปที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ของตลาดหลักทรัพย์ฯ ในอนาคต อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาด้านการเผยแพร่ข่าวสารขององค์กร ซึ่งมีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศเป็นอย่างมาก รวมทั้งเป็นกรณีศึกษาสำหรับองค์กรที่มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ด้วย

ปัญหาวิจัย

1. นโยบายและวิธีการในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ประโยชน์ในการเผยแพร่ข่าวสารของตลาดหลักทรัพย์ฯ เป็นเช่นไร
2. ปัจจัยอะไรบ้างที่เป็นอุปสรรคหรือปัญหาในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้
3. แนวโน้มในการเผยแพร่ข่าวสารของตลาดหลักทรัพย์ฯ โดยการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้จะเป็นไปในทิศทางใด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงนโยบายและวิธีการการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ประโยชน์ในการเผยแพร่ข่าวสารของตลาดหลักทรัพย์ฯ
2. เพื่อเข้าใจถึงปัจจัยที่เป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้
3. เพื่อเข้าใจถึงแนวโน้มในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการเผยแพร่ข่าวสารของตลาดหลักทรัพย์ฯ

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้จะศึกษาถึงรูปแบบและวิธีการในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการเผยแพร่ข่าวสารของตลาดหลักทรัพย์ฯ ที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีการสื่อสารหรือเทคโนโลยีสารสนเทศโดยจะเน้นช่วงปี 2529-2535

โดยการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในตลาดหลักทรัพย์ฯ นั้น อาจแบ่งได้เป็น 3 ช่วงคือ

1. ช่วง INITIALIZATION คือตั้งแต่ปี 2529-2533 อันเป็นช่วงเริ่มแรกของการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในระดับพื้นฐานหรือระดับปฏิบัติงาน ซึ่งทำให้งานถูกต้อง และรวดเร็วขึ้น แต่ไม่ได้เปลี่ยนแปลงวิธีการทำงาน
2. ช่วง PROLIFERATION ระหว่างปี 2534-2536 ช่วงของการพัฒนาและใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเต็มรูปแบบ ในขั้นตอนนี้วิธีการทำงานในตลาดหลักทรัพย์ฯ ส่วนที่นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ได้ เปลี่ยนแปลงไปโดยสิ้นเชิง และมีวิวัฒนาการอย่างรวดเร็ว
3. ช่วง MATURITY ระหว่างปี 2537 เป็นต้นไป เป็นช่วงการก้าวหน้าในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ในที่นี้จะศึกษาช่วงที่ 1 ต่อเนื่องกับช่วงที่ 2 เพื่อวิเคราะห์ถึงรูปแบบการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้และการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

ข้อตกลงเบื้องต้น

การศึกษาเรื่องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของตลาดหลักทรัพย์ฯ นั้น จะศึกษาถึงนโยบายและวิธีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร รวมทั้งปัญหาอุปสรรคและแนวโน้มการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของตลาดหลักทรัพย์ฯ ที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเผยแพร่โดยตรงเท่านั้น ไม่รวมถึงการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารโดยวิธีอื่น เช่น เอกสาร สิ่งพิมพ์ของตลาดหลักทรัพย์ฯ และการให้คำแนะนำปรึกษาทั้งจากเจ้าหน้าที่ของตลาดหลักทรัพย์ฯ และเจ้าหน้าที่ของบริษัทหลักทรัพย์ที่เป็นตัวแทนซื้อขายหุ้นแก่ผู้ลงทุน หรือเจ้าหน้าที่ของสถาบันวิจัยด้านหลักทรัพย์อื่น ๆ และ ไม่รวมถึงข้อมูลข่าวสารอันเป็นการนำข้อมูลข่าวสารที่ได้จากตลาดหลักทรัพย์ฯ ไปเปลี่ยนรูปแบบหรือเนื้อหาเพื่อให้บริการแก่ผู้ลงทุน

ข้อสันนิษฐานเบื้องต้น

การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของตลาดหลักทรัพย์ฯ โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ จะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของตลาดหลักทรัพย์ฯ มากขึ้น และส่งเสริมการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น โดยการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้จะก่อให้เกิดปัญหาและอุปสรรคขึ้นในระยะเริ่มต้น

นิยามศัพท์

นโยบาย	หมายถึง	สิ่งที่ถูกกำหนดไว้เป็นแผนการดำเนินงานของตลาดหลักทรัพย์ รวมถึงทัศนคติและความคิดเห็นทุกด้านของผู้บริหารตลาดหลักทรัพย์ที่เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศ ในการเผยแพร่ข่าวสารของตลาดหลักทรัพย์ฯ
เทคโนโลยีสารสนเทศ	หมายถึง	วิธีการ เครื่องมือหรืออุปกรณ์ทางการสื่อสารที่นำมาใช้ในการจัดทำระบบข้อมูลข่าวสารของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้อย่างสะดวก รวดเร็ว เป็นระเบียบ และถูกต้องง่ายต่อการค้นหาและตรวจสอบ และช่วยในการเผยแพร่กระจายข่าวสารที่กว้างไกลขึ้นด้วย โดยในการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะศึกษาเทคโนโลยีสารสนเทศที่นำมาใช้ในตลาดหลักทรัพย์ฯ ในช่วงปี 2529-2535
การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร	หมายถึง	การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร โดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยต่อผู้ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจหลักทรัพย์ฯ ในช่วงปี 2529-2535 โดยแบ่งได้เป็น 2 ประเภทคือ ข้อมูลเกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์ และข้อมูลข่าวสารของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หมายถึง สถาบันหลักที่ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการซื้อขายหลักทรัพย์
อย่างเป็นทางการ ก่อตั้งโดยพระราชบัญญัติตลาดหลักทรัพย์แห่ง
ประเทศไทย พ.ศ.2517 เปิดการซื้อขายหลักทรัพย์ครั้งแรกเมื่อ
30 เมษายน 2518 ปัจจุบันดำเนินงานภายใต้พระราชบัญญัติ
หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. สามารถนำข้อสรุปที่ได้จากการศึกษามาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง
การนำเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของตลาดหลักทรัพย์ฯ
2. เป็นประโยชน์ต่อองค์กรอื่นที่จะนำเทคโนโลยีสารสนเทศไปใช้ในองค์กร
โดยสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้